

2013. január – XI. évfolyam 1. szám

A szegedi piaristák lapja

PIÁR FUTÁR

PIÁRFUTÁR
2003
2013

PI
FU
10

NAGY UTAT TETTÜNK MEG

<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Próbák és feladatok a legújabb</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>
<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>SZÁMADÁS UTÁN</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>VAKÁCIÓ!</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>
<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>
<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>
<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>
<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>
<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>	<p>PIÁRFUTÁR</p> <p>Érdekes és új</p>

Boldog születésnapot, PiFu!

A mikor azon tűnődtem, mit is írhatnék újságunk születésnapjára, „oda jutottam önmagammal”, hogy legalább három dolgot kell ezzel kapcsolatban gondolatokká formálnom: a tíz év jelentőségét, magát az újsággal kapcsolatos érzéseimet, valamint az egész újság eddigi motorját és szülőatyját, Mészáros tanár urat.

Személyes jelenlétem az iskolában kicsit messzebbre nyúlik az újságnál, így jól emlékszem arra a várakozással teli közegre, amely kíváncsian figyelte, milyen arculatot kap majd a lap. Az azért sejthető volt, hogy a szerkesztő személye különösen is fontos lesz. Mészáros tanár úr tíz évvel ezelőtt, még saját gyermeke nem lévén, életre hívta „virtuális gyermekét”, mely sokszor megizzasztotta, néha szomorította, jóval többször büszkeséggel töltötte el a szívét. Nem véletlenül használtam tanár úrral kapcsolatban a „szülőatyaság” kifejezést, úgy érzem, jóval több volt ez számára, mint egyszerű feladat, amit munkaköréből és a mindenkorai igazgatók kéréséből fakadóan ellátott. Szívesen gondozta, étellel töltötte meg az egyes számokat. Nagyon hálás vagyok neki azért, hogy – jeles példaképéhez, a *Nyugat* kiváló szerkesztőjéhez, Osvát Ernőhöz hasonlóan – mindig törekedett a minőségi munkára az újság tartalmában és külső megjelenésében egyaránt.

Tíz év. Személyes életünkben is igen sokat jelent egy ekkora időszak. Ha bármelyik korosztályhoz tartozó olvasónk – csak egy rövid időre is – engedi végigpörögni szemei előtt az elmúlt tíz évét, láthatja, mennyit változott az élete. Nem pusztán megfogható, tárgyiasult valóságában, de érzelmileg, szellemileg és lelkileg is. A *PiFu* is alakult, változott: szerkesztősége, felelős kiadója, korrektora, rovatai, s alkalomadtán arculata is. Mégis mindvégig törekedett arra, hogy legfontosabb feladataként tájékoztatssa a hozzánk kötődő családokat iskolánk életének alakulásáról, s emellett „intellektuális töltekezést” biztosítson az olvasónak.

Ezen az irányvonalon szeretnénk tovább haladni a jövőben, bár természetes, hogy az új szerkesztőség is rajta hagyja majd keze nyomát és elképzeléseit a *PiFu* jövőbeli számain.

Születésnap köszöntöm végén iskolánk nevében kívánok búcsúzó szerkesztőnknek új feladataihoz is legalább ilyen tartalmas mindennapokat és Isten áldását, intézményünknek pedig annak jóleső várakozását, hogy az iskolaújság következő számai is az övéik, mieink lesznek, reményeink szerint legalább még tíz évig!

Papp Attila igazgató, felelős kiadó

Piarista nyílt nap

Nagy sikerrel zárult az idei tanév őszi nyílt napja a szegei piarista gimnáziumban. Várták ezt a napot a tanárok éppúgy, mint a leendő diákok, különösen a lányok, akik a jövő tanévtől szintén a „fiús” gimnáziumban kezdhetik meg a tanulmányaikat.

Zsova Tamás tanár úr köszöntőjével kezdődött az iskola dísztermében a nyílt nap, ahol Jusztinné Nedelkovic Aliz igazgatóhelyettes, Károlyi Attila, Keserű György SP és Szabó László SP tanár urak közreműködésével a vendégek tájékoztatást kaptak az iskola életéről és lehetőségeiről. Majd Zsova Tamás tanár

úr felkérésére a szülőktől „elválasztódtak” a gyermekeik, nekik élő, „egyenes adásban” mutatták be a különböző szaktanárok tantárgyaik szépségeit, hogy ezzel is kedvet teremtsenek az iskolába járáshoz.

A tornacsarnokban különböző ügyességi gyakorlatokat végeztek, labdajátékokat próbálhattak ki a gyerekek Bereczky András, valamint Tóth Károly testnevelés szakos tanár urak vezetésével. Egy másik szakteremben a Tözsér Pál SP tanár úr vezette földrajzóra bemutatása zajlott. Itt lehetett pl. hegységet, dombságot analizálni makett gyártásával. László Imre tanár úr a bioló-

gia rejtelseibe kalauzolta a tanulóifúságot, konkrétan egy igen szép természetes ponty boncolásával. Újhelyi Zsigmond tanár úr pedig a fizika szépségét igen látványosan prezentálta: a hő hatására felemelkedő „szemeteszák” bemutatásával, így bebizonyítva a meleg levegő segítségével a hőlégballonok működési elvét.

Sorolhatnám még a különböző nivós bemutatásokat, de sajnos jött a nap vége. Természetesen nem maradhatott el a vendégszeretet igazi PIARISTA módra (finom lilahagymás zsíros kenyér tea kíséretében) sem. A szülők itt már feltehetnék kérdéseiket közvetlenül a jelen

lévő szülői munkaközösség megjelent tagjainak is. Volt néhány érdeklődő szülő, aki azt szeretne volna tudni, hogyan tanul a gyermek, mik a nehezebb tantárgyak, vagy milyen a gyermek számára a közösségi élet az iskolában? Számos leendő piarista fiú és leány szerezhetett sok pozitív információt ezen az igen jól sikerült nyílt napon.

Tavasszal, amikor már konkrét döntés előtt áll a diák és a szülő is, ismét lesz lehetőség betekinteni az iskola életébe.

Várjuk az új diákokat az elmaradhatatlan és új szlogennel: „Jövünk, srácok!”

Atlasz Henrik SZMK elnök

IMPRESSZIÓ PIÁRFUTÁR Szegei piaristák lapja – Megjelenik havonta – Lapengedélyszáma: 2.2.4/1513/2003. – KIADÓ Dugonics András Piarista Gimnázium a Dugonics András Alapítvány támogatásával. Számolatszám: 10402805-28012423-00000000 – FELELŐSKIADÓ Papp Attila – SZERKESZTŐ Böszörményi Géza SP, Mészáros Ferenc – KORREKTÚRA Böszörményi Géza SP – NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS Férc Szemes Áron – SZERKESZTŐSÉG 6724 Szege, Bálint Sándor u. 14., tel: 62/549-090, elektronikus levél cím: piarfutar@szepi.hu – NYOMÁS Planet Corp. Szolgáltató Kft. 6771 Szege, Makai út 4. – Kizárólag belső terjesztésre.

Piaristásan kezdtük az évet

Az év első két napja a 7. évfolyam számára egy kirándulással kezdődött Budapestre és a Pilisbe.

Nekem nagyon tetszett a kirándulás, mert szép helyeken jártunk, és jól szórakoztunk. Szerintem remek volt a társaság, és tetszett az út is. Tíz óra körül érkeztünk a fővárosba, metróval jutottunk a szállásunkra, és lepakoltuk a túrához nem szükséges dolgokat, majd egy hosz-

szabb buszozás után odaértünk a Pilis lábához, és elindultunk Dobogó-kő felé. Menet közben útba ejtettük az ottani Mária-kegyhelyet, és egy kicsit lepihentünk. Továbbindultunk, és végigmentünk a Rám-szakadékon. A jeges patakban fogtam pár rákot. A szakadék lenyűgözően szép volt, bár nehezen jutottunk előre, mert csúszós

volt az út. Miután kijutottunk a szakadékból, elindultunk Dobogó-kő felé. Félúton elkezdett esni a hó, és ez is megnehezítette a mászást. Mire fölértünk, már sötét volt. Ezután elindultunk le a hegyről, és útközben megálltunk egy kávézónál, majd busszal visszamentünk a szállásra.

Miután odaértünk, letettük a holminkat, és elmentünk vacsorázni. A vacsora nagyon finom volt. Miután megettük, visszamentünk a holminkhoz a tornaterembe, és mindenki elment labdázni és kártyázni, 11-kor fekdűtünk le.

Másnap korán indultunk, mert kezdődött a tanítás a szállásunkon, a Patronában. Irány a vár! Megnéztük a Halászbástyát, nagyon szép. Továbbmentünk, és betértünk a Budapesti Történelmi Múzeumba. Ott másfél órát töltöttünk el, majd körülnéztünk a Sziklakápolnában, ami szintén nagyon érdekes volt. Ezt követően felvettük a csomagjainkat, és elindultunk hazafelé.

Szerintem nagyon jó volt az osztálykirándulás, és örülnék, ha még sok ilyenben lenne részem.

*Szécsényi Márton és
Vincze Gábor Gergely 7. a*

Amár hagyományosnak mondható téli túránkról számolok most be. 2013. január 3-án hosszú szünet után ismét találkozott a 8. a-s 26 fős fűsereg Dékány tanár úr vezetésével a Rókusi állomáson. Innen indultunk vonattal Orosházára.

Egyórányi utazás után meg is érkeztünk. A télhez képest enyhé idő fogadott minket.

Rövid gyaloglás után kiértünk a város főutcájára, majd a város központjába. Innen néhány percre volt a szállásunk. A csomagok lepakolása és egy kicsi pihenő után indultunk Orosháza egyik legnevezetesebb része felé, Gyopárosfürdőre. Gyopáros-

son hó ugyan nem volt, de a tavak mégis be voltak fagyva, így kiváló alkalom kínálkozott kipróbálni a jégvágás ősi mesterségét. Ez néhányunknak annyira jól sikerült, hogy teljesen vizesen fejezték be a mutatványt.

Visszatérve szállásunkra, megszártkoztunk, és egy jól kiérdemelt vacsora elfogyasztása után fakultatív

programként elmehettünk Dékány tanár úrral egy éjszakai túrra, vagy Balogh Vendellel (kísérőnkkel a tanár úr előző osztályból) a szálláson maradhattunk.

A kevés álmat hozó éjszaka után reggel ismét útra keltünk. Eredeti úti célunk az orosházi Fűvészkert volt, de kellemtelen meglepetés ért minket, ugyanis a kert egyik fele magánterület volt, a másik fele viszont egy nagy gondozatlan dzsumbuj. Ezért az újratervezés opciót választottuk, és elindultunk Kardoskút felé. Sajnos ide már nem jutottunk el, ugyanis kevés volt az idő, ezért visszaindultunk a városba, ahol megnéztük a

Magyar Stonehenge-et a Táncsics Gimnázium

előtt, amelyről végül kiderült, hogy a magyar történelem mélypontjait örökíti meg. Láttuk még a református és a katolikus templomot is. Zárásként visszértünk a szállásra összepakolni. Hazaindulás előtt megebédeltünk (grízes tészta volt a közösen főzött enni-való), majd a szokott útvonalon az állomásra mentünk, innen már egyenes út vitt az otthon ismerős melegébe. Jól éreztük magunkat, és ez a lényeg.

Körmendi Zoltán 8. a

Legszívesebben még maradtunk volna – magyarországi csereprogram

Könnyen előfordulhat, hogy 14 diáknak nincs kedve iskolába menni a következő nap. Továbbá a tanáraink is legszívesebben felhagynának a tanítással egy napra. Hát így érezte magát a csoportunk, miután Magyarországról visszatérve leszálltunk a kölni repülőtéren. Tulajdonképpen egyáltalán nem is akartunk visszajönni egy nagyszerű szegei és budapesti hét után.

gedtől – a vendéglátóink egy nagyszerű svédasztalos vacsorával és eredeti kürtöskalácssütéssel készültek. Ezután a vendéglátó családuktól is búcsút vettünk.

A magyarországi tartózkodásunk további csúcspontja, amire már régóta örömmel vártunk, a budapesti utazás és városnézés volt. Kaiser tanárnőről és Bräutigam tanár úrról kiderült, hogy nagyszerű idegenvezetők, és megmutatták nekünk két nap alatt álomszép időben a csodaszép fővárost, amely a Duna mel-

Szeptember 20-án, csütörtökön reggel ötkor nem éppen kipihelve gyülekeztünk a Köln-Bonn repülőtéren, hogy elinduljunk Magyarországra. Budapesten szürke és esős égbolt köszöntötte csoportunkat, mely 14 diákból és a tanárainkból, Kaiser tanárnőből és Bräutigam tanár úrból állt. Szegedre vonattal érkeztünk Budapestről. A szerb határhoz közeli város éppen az első esős napjait élte egy igazán száraz nyár után.

Mikor megérkeztünk a piaristák által fenntartott testvériskolánkba, egy csapásra elfelejtettük, hogy milyen rossz is az idő. Először találkoztunk ugyanis élőben cserediák párijainkkal, aztán körbevezettek minket az iskolában. A következő nap esős maradt, de a városismereti vetélkedőn már sugárzó napsütés kísérte sétánkat. A péntek délután és a hétfő délután vendéglátóinknál töltöttük, sokan a városban maradtak, de a kollégisták az ország más részeire vagy Szerbiába utaztak. A napokat vagy kettesben a vendéglátóinkkal, vagy nagyobb csoportokban töltöttük, és meglátogattuk a borfesztivált, az újkirgysói polgármesteri hivatalt, aztán bowlingoztunk és paintballoztunk. Hétfő délután bepillantást nyerhettünk a magyar gimnáziumi oktatásba, majd délután a Napfényfürdőbe mentünk. Este sajnos el kellett köszönjünk Sze-

lett fekszik. Kiegészítésként két idegenvezetést kaptunk a Parlamentben és a Terror Házában. Ez egy emlékmúzeum, amely a nyilasok és később a kommunisták magyarországi rémtetteit mutatja be. Szerda este azután tényleg el kellett búcsúznunk Magyarországtól. Miután a koffereinket elhoztuk a hotelből, visszarepültünk Kölnbe, ahová bár nagyon fáradtan, de sok-sok emlékekkel a tarsolyunkban érkeztünk meg. Nem csoda, hogy senki nem akart visszatérni az iskolai hétköznapiakba.

Kedves Magyarok, kedves Kaiser tanárnő és Bräutigam tanár úr, hálás köszönet ezért a nagyszerű hétért! És üzenjük minden kilencedikesnek: feltétlenül jelentkezzenek jövőre!

Áprilisban mi üdvözölhetjük nálunk a cserediákjainkat...

Thomas Spinrath

(Fordította: Kirsch Áron, Mácsai Soma és Varga Ádám. Az eredeti cikk linkje: <http://www.stursulabruehl.de/aktuelles/am-liebsten-langer-geblieben-ungarn-austausch/>)

Teremtő módon gondolkodni

Jelenits István piarista szerzetes, teológus, tanár, hitoktató, író. Tótfalusy István álnéven költőként is bemutatkozott. 2001-ben Széchenyi-díjjal tüntették ki példaértékű teológusi munkájáért, filozófiai mélységű műveiért, pedagógusi és lelkipásztori működéséért, a katolikus oktatás újjászervezésében vállalt szerepéért, a piarista rend szellemének és hagyományainak megmaradásáért és megerősítéséért vállalt fáradhatatlan munkálkodásáért. 2012 májusában a magyar kultúra és tudomány öt kiemelkedő képviselőjének egyikeként Corvin-láncot vehetett át, novemberben a főváros Pro Urbe-díjjal tisztelgett „közösség- és lélekerősítő munkája” előtt. Jelenleg a budapesti rendházban él. Tavaly decemberben töltötte be nyolcvanadik életévét.

Mi az írástudó, az értelmiségi felelőssége ma, amikor nem csak egy szűk elit, hanem sokkal szélesebb réteg rendelkezik diplomával?

A rendszerváltás egyik hozadéka, hogy változtak a felsőoktatásba való bejutás feltételei, s mindenki igyekszik egyetemre menni. A társadalomban ugyanakkor nincs szükség ennyi értelmiségi emberre. Ráadásul valószínűleg nem születnek ennyien úgy, hogy értelmiségi hivatásuk legyen. Nemrég beszélgettem egy régi tanítványommal, aki a Műegyetemen tanít. Mint mondta, régen azon a szakon, amelyiken ő tanít, körülbelül húszan kezdtek évente, és ebből is kikopott öt-hat ember. Most 120-an vannak egy évfolyamon, és ebből is ugyanúgy 15 az igazán értelmes. Ez rossz az egyetemnek is, mert ennyi

embert nem könnyű elmélyedő figyelemre és gondolkodásra szoktatni. A mércét lejjebb kell szállítani. Ezután persze ez a száz ember elégedetlen lesz, hogy nem kapja meg azt a diplomájáért, miután végzett, amit szerinte kapnia kellene.

Esztétikát tanítok az egyetemen. Amíg a *Bevezetés az esztétikába* című tárgyra csak esztétika szakosok jöttek, többé-kevésbé komolyan vették a dolgot. A szabad bölcsészek viszont a bolognai átalakítás után százhuszan hallgatják az óráimat. Aztán a vizsgán felsorolják, hogy milyen jelenségre mondtam példának a Laokóon-csoportot, de amikor rákérdezek, hogy mi az a Laokóon-csoport, arra már nem tudnak válaszolni. Pedig

hivatástudat nincs meg a mai hallgatók többségében, s ez nem az ő hibájuk, hanem a társadalomé. Ezért ők vizsgákban gondolkodnak. Az értelmiséginek nem csak az a fontos, hogy mit tud, hanem hogy tud-e teremtő módon gondolkodni a szakmájában, s lépést tartani a későbbi eredményekkel.

Ezek szerint az az értelmiségi, aki teremtő módon gondolkodik?

Igen. Sőt, az igazi értelmiségi az volna, aki egyvalamihez nagyon ért, de van rálátása az egészre is, van általános műveltsége, amivel eligazodik a világban, megkülönbözteti a megbízhatót a megbízhatatlantól, a pillanatnyi szenzációt az igazán fontos eseményektől.

feszültség egyházi és profán műveltség közt, de az a mondás, hogy a jó pap holtig tanul, ma is érvényes. A jó papnak nem csak az egyházi gondolkodás fejleményeivel kell lépést tartania, hanem általában az emberi gondolkodásával, épp azért, mert emberekkel bánik. Kell, hogy az értelmiséghez is szólni tudjon, s ha értelmiségi felkészültségű, akkor tud szólni az értelmiségiekhez és a nem értelmiségiekhez is, de fordítva ez nem igaz.

A papképzésben megvan ez utóbbira az igény?

A hetvenes években arról beszélgettünk a Vigília összejövételén, hogy kinek írjuk a Vigíliát. Azt mondta valaki, hogy a katolikus értelmiségnek. De volt-e ilyen akkor? Hát, ha más nem, a papság. Erre Nyíri Tamás felszisszent, hogy a papság ma nem értelmiség. A papság ugyanis úgy érezte, hogy a kommunista diktatúrában azzal a szellemi léttel nem kíván foglalkozni, és így nemcsak attól a szellemi léttől is elzáródott. Ekkor én hozzászóltam, hogy régi értelemben lehet, hogy nem értelmiség a papság, de akkor az orvosok például azok-e? És akkor jelentkezett egy orvos, hogy ők sem, mert a szakma mellett nincs idejük mással foglalkozni.

És ma, 2012-13-ban mi a helyzet? Dawkins *Isteni téveszméje* például ha jól tudom, kötelező olvasmány a szemináriumban.

Sok pozitívum történt azóta. Például a rendszerváltás óta a papok akadálytalanul kerülhetnek ki külföldi egyetemekre, ami alkalmas nyelvtanulásra és kapcsolatépítésre is. Elmondhatjuk, hogy feloldódott az a bezártság, ami

TÓTFALUSY ISTVÁN: SZAVAK

Vannak szavak –
már szinte élők, mint a falevél.
Lélegzenek, suhognak, izzanak,
s mikor kisüt a nap,
egy pillanatra megpihen a fény
rajtuk. Szemhúnyva várják. Fényt a fény,
életet élet, szót a szó...

Aztán fordul a szél,
Suhint az ősz, vetkőzik a karó,
És megsárgul a lomb is: vége már.
Riadva száll
akár
vak tó fölött csapongó vak madár.

az ember azt várná egy értelmiségipalántától, hogy ilyenkor utánanézz, miről is van szó. De őbenne nincs meg ez a szellemi igény, csak megtanulja, amit tudni kell a vizsgára. Én viszont nem érek rá minden példának felhozott műalkotást bemutatni. Ilyenekkel találkozunk az egyetemen, és ezért kerül krízisbe az egyetemi oktatás. A régi-ekben meglévő értelmiségi

Egy írásában szembeállítja a papot a felvilágosodás termékeként megszülető, szekuláris értelmiséggel, aki már nem akar kaput nyitni a transzcendens felé, nem őrzi a szent dolgokat. Értelmiségi-e a pap?

Az volna a dolga, hogy értelmiségi legyen. A felvilágosodással támadt némi

kényszerűen évtizedeken keresztül jellemezte a papságot. A papok élete ugyanakkor megnehezült, mert sokkal kevesebben vannak, mint a kommunizmus évtizedeiben. Az a kor még örökölte a régi idők papságát, most pedig csak azok maradtak, akik kommunista időkben és azután jelentkeztek papnak. Később esküsznek az emberek, kevesebb a család és a gyermek. Kevés gyermekből pedig még kevesebb pap lesz. Egy pap egyre több plébániát lát el, így rohángálnia kell, és így alig marad ideje olvasni, tájékozódni. Például nem biztos, hogy újraolvas egy jegyesoktatáshoz, hanem újra előadja az egyszer

gem, hogy pap vagyok, és így van kapcsolatuk az egyház szellemi örökségével is. Fontos, hogy ne csak messziről mustrálgassuk egymást, és ne akadjunk fenn a másik félreérthető megnyilatkozásain. S próbáljunk úgy élni, hogy szót értünk egymással, és örülni tudunk egymás eredményeinek.

Általában a legtöbb középiskolai, egyetemi évfolyam úgy érzi, hogy ő volt az utolsó nagy nemzedék, utána már beköszöntött a hanyatlás. Ön hogy látja, tanárként több évtizedes tapasztalattal a háta mögött: tényleg hanyatlástörténet az előző évtizedek története?

megismerhetjük a világot, amiben élnünk kell, és ami érdekes. Nem csak szájfátó polgárok vagyunk, hanem alkotó elemei a világnak, amihez meg kell tanulni pár dolgot. Ezt a programot a tanárnak kellene irányítania, de ehhez meg kellene becsülni annyira, hogy ne csak nyűtt melósként végezze a munkáját. A kommunizmusban egy tankönyv volt, kénytelen-kelletlen azt tanítottuk. 1990 után épp az ellenkezője történt: annyi könyv jelent meg, hogy arra sem volt időnk tanárként, hogy végignézzük mind. Most az inga visszalendül, és újra megszigorítják, mely tankönyvekből lehet

később már nem volt rá energiája. Most gyakran hallani, hogy aki a könnyed olvasmányokat megszereti, az már nincs olyan messze a nehezebbek elolvasásától sem. Én a szakmunkásképzőben azért azt csináltam, hogy számos alkotást magam felolvastam az órán, például Kafkától az *Átváltozást*. Felolvastam az első részt, majd megkérdeztem, hogy mit gondoltok, mi lesz a folytatása? Persze egy szakmunkásképzőben nem olyan nagy a tananyag irodalomból, mint egy gimnáziumban, így jobban el lehet időzni egy-egy novellánál, regénynél, versnél.

Nem csak szájfátó polgárok vagyunk, hanem alkotó elemei a világnak, amihez meg kell tanulni pár dolgot.

már megírt anyagát, aminek az a veszélye, hogy újramelegített ételt tálal fel.

Mennyire érzi magát olyan hídszerepben, mint egykori rendtársa, Sík Sándor, akiről azt írta, hogy magányosan próbált közvetíteni népiek és urbánusok, nemzetiek, konzervatívok és liberálisok közt, az irodalmi, értelmiségi élet csoportjai között? Azért kérdezem, mert ön is részt vesz beszélgetőesteken például Esterházy Péterrel vagy Nádás Péterrel.

Esterházy Pétert jól ismerem, a tanítványom volt, én esketem. A szerzetességemből és a tanárságomból is adódott, hogy többirányú kapcsolataim alakultak ki. Ők pedig nem annak ellenére, hanem azzal együtt szeretnek en-

Az egyetemekről már említettem, hogy ott valóban fenyeget mindez. Ma változik az iskola szerepe: szinte többet tud meg a gyerek a tévéből és az internetről, mint az iskolában. Azonban gondolkodni mégis az iskola tudja megtanítani az embert, és ott kérik csak számon, hogy megtanulta és tudja-e alkalmazni az anyagot. Valaha aki az iskolába került, örült, hogy megfogta az Isten lábát, és tudta, hogy ott érdekesebb kilátás nyílik a világra, mint otthon. Mostanában az iskola elveszíti a méltóságát: sok gyermek úgy gondolja, hogy az csak azért van, hogy ne legyen vele gond. Pedig rá lehetne csodálkozni, hogy amikor a szüleink már nem tudnak állandóan mellettünk lenni, gondoskodik rólunk a társadalom, és az iskolában

tanítani. Viszont az állandóan változó viszonyokhoz nehéz alkalmazkodni.

Tényleg nem olvasnak a „mai fiatalok”, ahogy húsz éve halljuk? Egy Umberto Eco-i új középkor felé tartunk, ahol újra a vizuális kultúra a meghatározó?

Azt hiszem, ez tényleg fenyeget. Kevesebb az olvasó ember, és felületesebben, kapkodva olvasunk, mint a patak, ami nem görgeti el a köveket már, hanem elfolyik köztük. Tudnunk kellene kedvet támasztani az olvasáshoz, minél előbb. Amikor a szakmunkásképzőben tanítottam, azt láttam, hogy ezek a diákok ugyan eljutottak a nyolcadik általánosig, de némelyikük úgy, hogy nagyon megerőltető volt számukra az írás. Az óra elején még jegyzetelt,

Ma ugyanazzal vádolják az egyházi iskolákat, amivel a rendszerváltás után is – ezekre a vádakra ön akkor számos cikkben reagált. Hogy látja az egyházi iskolák mai helyzetét?

Ezek olyan emberek ellenkezései, akik nem igazán vannak közel a problémához, hanem csak statisztikákat néznek, s kapkodják a fejüket, hogy itt is, ott is új egyházi iskola van. Pedig sok esetben az egyház elveszett iskolák megmentésére vállalkozik, hogy egy falu népének ne kelljen buszra rakni a gyermekeit. Miért volna ez baj? Amúgy is: még mindig nevetségesen alacsony az egyházi oktatás aránya Magyarországon.

Szilvy Gergely
(Magyar Kurír)

Világító parányoktól barna óriásokig

A moszatélet rejtelsei

Az élet bölcsője a víz: az első baktériumszerű, primitív lények az ósíceánban alakultak ki, ahol védve voltak az akkor még gyér légköri bolygónk felületét érő, roncsoló hatású, erős napsugárzástól. Az élet fejlődése egészen sokáig csak a vízben zajlott. A nagy élőlénycsoportok – a növények, állatok, gombák – ősei mind a vízben alakultak ki, s csak később – mintegy 420 millió éve – hódították meg a szárazföldet.

A legősibb és legkezdetlegesebb növények, a moszatok – más néven algák – mind a mai napig a tengerek legjelentősebb élőlényei. Sokuk planktonalkotó egysejtű, vannak köztük, melyek csak sejtek füzéréből álló fonalak (pl. a közismert békanyál), de a legfejlettebbek teste már majdnem olyan, mint a szárazföldön élő, fejlett, hajtásos növényeké.

Megszoktuk, hogy a szárazföldi növények általában mind zöldek. Ennek oka, hogy sejteikben a zöld színanyagot – klorofillt – tartalmazó testecskék vannak túlsúlyban. Azonban a moszatok világa sokkal színebb: megszámlálhatatlanul sokféle moszatszínanyagot ismerünk, s ezek sokszor annyira jellemzőek egy-egy rokonsági körre, hogy erről nevezték el főbb csoportjaik egy részét, mint pl. sárgamoszatok, sárgászöldmoszatok, zöldmoszatok, barnamoszatok, vörösmoszatok.

Nagy jelentősége van a színanyagoknak az algák életében, ugyanis többek között ezek teszik lehetővé, hogy a tengerek mélyebb régióiban is megéljenek. A zöldmoszatok – melyek az egész szárazföldi növényvilág őseinek tekinthetők – közvetlenül csak a víz felszíne alatti néhány méteres mélységben tudnak megélni, mert az általuk hasznosított, nagy hullámhosszú fények ennél mélyebbre nem igen hatolnak le. A barnamoszatok sárgás és barnás színanyagaik révén már a víz mélyebb rétegeibe lejutó, kisebb hullámhosszú fényeket is képesek a fotoszintézisükkor hasznosítani, nem beszélve a vörös színanyagokkal telt vörösmoszatokról, melyek a felhőnyomás mélységeiben is vigan tenyésznek.

Nem minden alga csak köveket borító nyálkás maszat. Mint említettük, egyesek már „tisztességes”, növényi megjelenésűek. A legfejlettebb barna- és vörösmoszatok teste levél-, szár- és gyökérszerű részekre tagolódik. Gyökérszerű képleteiket azonban nem víz- és tápanyagfelszívásra használják, mint a szárazföldi növények, hanem ezekkel kapaszkodnak meg a sziklás tengerpartok kövein, hogy a hullámverés ne sodorja őket kénye-kedve szerint.

Néhol a barnamoszatok komoly harcot vívnak a tengeri sziklákra tapadó kagylókkal a hely birtoklásáért. A kagylók is, a moszatok is arra törekednek, hogy a biztos alapot jelentő sziklába kapaszkodhassanak. Az északnyugat-amerikai sziklás tengerpartok mentén él egy pálmamoszatnak nevezett barnaalga, melynek fél

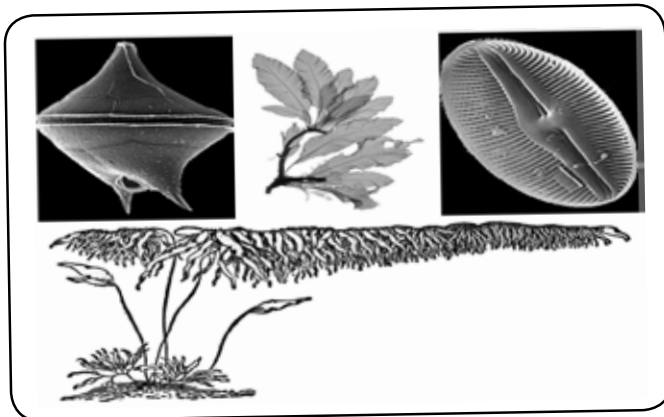
méteres szárához sallangos, hosszú levelek kapcsolódnak. Ugyanitt élnek kékkagylók, melyek rögzítőfonalaikkal rendkívül erősen rögzülnek a sziklákhöz. Tavasszal, mikor a tenger csendesebb, kivételesen egy-egy pálmamoszatnak rögzítőgyökereivel sikerül egy kékkagyló héján megkapaszkodni. Mikor a moszat spórákat képez, azok a testén levándorolnak, s mivel mikroszkopikus kicsinységűek, képesek a kagylók közötti apró réseken a sziklák felületéig férkőzni. Mikor ősszel megérkeznek a nagy viharok, egy erős hullám, mely más körülmények között megmozdítani sem képes a kagylót, most belekap a pálmamoszat terebélyes levézetébe, és kitépheti. Mivel a növény sokkal erősebben kapaszkodik a kagylóba, mint a kagyló a sziklába, a kiszakadó moszat magával rántja a kagylókat. Ahol kagylómentes, szabad sziklafelület nyílik, a moszatspórák – melyek korábban levándoroltak oda az anyamoszat testén – gyorsan fejlődésnek indulnak, s elfoglalják a lecsupasztított területeket.

Ugyan a nagytestű barnamoszatok igen látványosak, főképp mikor nagy mennyiségben tenyésznek a tengerpartokon, olykor az egysejtű moszatok is láttatják magukat. 1722. október 29-ének estéjén a James Cook kapitány vezette világ körüli expedíció résztvevőinek nem messze a Jöreménység fokától egyedülálló természeti jelenségben volt részük. A 16 éves George Forster – aki az expedícióban természetkutató apjával vett részt – ezt írta naplójában: „Alighogy beesteledett, a tenger körös-körül csodálatra méltó látványban részesített. Amíg csak szemünk ellátott, az egész óceán tűzben égett. Minden megtörő hullám tetején világos fény ragyogott, ami a foszforhoz hasonlított, és a hajó oldalán hosszában, a felcsapódó hullámok mentén tűzfényes csík húzódott. Hogy ezt a csodálatos jelenséget pontosabban szemügyre vehessük, fölhúztunk egy vödör világító tengervizet a fedélzetre. Számtalan apró világító testecskét találtunk benne, gömbös alakúak voltak, és óriási sebességgel úszkáltak, miközben bizonyos fényt bocsátottak ki.”

Ma már tudjuk, hogy a tengervíznek ezt a világoskék, foszforeszkáló fénylését apró, egysejtű ostorosok okozták, melyeket magyarul páncélos ostorosoknak nevezünk, kiemelve ezzel két igen jellegzetes tulajdonságukat: ostor segítségével mozognak, és egyetlen sejtjüket apró, cellulózból álló pánccellemezek veszik körül.

Más egysejtű algacsoportokban is megjelennek a páncélos ostorosokéhoz hasonló sejtek körülvevő héjak. A kovamoszatokat pl. két dobozszerű, egymásba csúsztatott kovahéj burkolja. Mikor a moszatsejt elpusztul, a kovahéjak lesüllyednek a tenger fenekére, és vastag rétegben lerakódnak. Ezt az üledékes kőzetet nevezzük kova- vagy diatomaföldnek, melyet igen sokféle módon hasznosítanak (csiszolópala, üvegszigetelő, szűrő, tömítő, téglák, kozmetikumok, műanyagipar). Többek között ezt az anyagot használta Alfred Nobel svéd vegyész (1833–1896) a dinamit megalkotásakor: a rendkívül robbanékony nitroglicerint kovaföldhengerekkel itatta föl, így sokkal kezelhetőbbé vált – nem robbant föl minden kis koccanásra.

Szabó Gábor SP
kalazantíner

MOSZATOK.

Felső sor: egysejtű páncélos ostoros; tengeri sóskának nevezett fejlett vörösmoszat; egysejtű kovamoszat; az alsó képen a 200–300 m hosszúra is megnövő óriás barnamoszat

Ki a meggondolt fiatal?

1. AKI NEM CSELEKSZIK ŐSZTÖNSZERŰEN:

nyugodt és idegein uralkodni tud.

2. AKI ÁTGONDOLJA, AMIT LÁTOTT, TÖBBSZÖR VISZ- SZATÉR RÁ.

Tudatosítsd magadban, hogy életed minden pillanata egy lecke, amelyből tanulsz valamit, de csak akkor, ha visszatérsz rá, és megtanulod!

3. AKI NEM FELÜLETES, HA- NEM LEMEGY A MÉLYBE.

Olyan, mint a dugóhúzó: lemegy a mélybe, hogy értéket fedezzen fel.

Egy „intelligens” fiú, latinul: „*intus*” – benne, bent; „*legere*” – olvasni; más szóval, olyan fiatal, aki „belevaló”.

Láttál már egy barlangkutatót munka közben?

A sziklák hasadékaiban ereszkedik le a mélybe...

Aki csak a felületen bogarászó egyén, soha nem tud a mélybe szállni.

4. AKI HELYESEN ÉRTÉKEL, LE- MÉR, KISZÁMÍT.

Nem kapkodja el véleményét, mindent mérlegel. Szem előtt tartja, hogy az egyes dolgok fontosságát és súlyát le kell mérni. Figyelembe veszi a különböző szempontokat.

5. AKI CSENDBEN MAGÁBA TUD SZÁLLNI,

amikor egyedül van, nem rohan okvetlen társaság után, csendben marad, egyedül.

Sok fiatalat beteggé tesz, ha nem tud a maga idejében hallgatni és egyedül lenni. A zene nem harsoghatja túl a csend magányát.

Két betegség fenyeget:

1. Elszigeteltség: aki kiáll a sorból, nincsen kapcsolata. A maga idejé-

ben kell a magány, de ha valaki állandóan benne él, elszigetelődik. Fedezd fel a különbséget az egyedüllét és az elszigetelődés között!

2. Másokba való kapaszkodás. Amikor rátapadunk valakire, és nélküle semmiféle döntést nem tudunk el. A megfontolt fiatal nem szószátyár, vigyáz szavaira, nem fecseg, de amikor szól, mondanivalója a helyén van.

6. AKI MEGŐRZI KINCSEIT.

Az ostoba olyan, mint a törött edény, minden kifolyik belőle. Az okos viszont mindent megőriz.

Az okos gyerekeknek van raktára. A raktárban sok mindent el lehet helyezni, újat, régit, és kellő időben elő

lehet venni. Gazdag választéka van, mert semmit nem vesztegetett el. Mikor beszél, azonnal meg lehet érteni, mit akar, nem ismételtet, mintha papagáj lenne. Van tartalékai, nem szorul más gondolataira. Azonnal észre lehet venni, ha egy gazdag egyéniségről van szó, vagy csak egy gyengén felszerelt raktár tulajdonosáról.

7. AKI EGY GYÖNYÖRŰ KÉPET ALKOT MAGÁBAN: ISTEN-KÉPET.

Mária is ezt tette: összegyűjtötte az apró részeket és rájött, hogy egy nagy terve van: Isten terve, mert ő vezette célja felé. Szívében két dolog találkozott össze: Isten szava és az események, amelyeknek az egyik főszereplője volt. Olyan, mint aki sok gyöngyszemet fűz össze egy fonálra, mégis egy lesz, a nyaklánc. Vedd észre, hogy Isten egy egyedülálló történetet szánt neked, és segít megvalósítani.

*Forrás:
Gimmi
Rizzi: A
nagyko-
rúság 16
erénye
- Don
Bosco Kiadó
2002*

Üdvözítünk, Akit az Atya küldött, hogy kinyilatkoztasd az irgalmas szeretetet, adj egyháznak olyan fiatalokat, akik készek arra, hogy a mélyre evezzenek, és a testvérek körében kinyilvánítsák megújító és üdvözítő jelenlétüket! Szent Szűz, Megváltónk Édesanyja, biztos vezetünk Isten és a felebarát felé, Te, aki szíved mélyén megőrizted Jézus szavait, anyai közbenjárásoddal oltalmazd a családokat és az egyházi közösségeket, hogy segítsék a gyermekeket és a fiatalokat, amikor az Úr hívására nagylelkű választ kell adniuk! Ámen.

Boldog II. János Pál pápa

Mi jut eszembe a hitről? – a diákok válaszolnak

A Hit Éve kapcsán megkértük a diákokat is, hogy fogalmazzanak meg néhány gondolatot a címben feltett kérdésről. A válaszokat az alábbiakban olvashatjátok.

Én azt hiszem, hogy van Isten, és mindennek oka van: a jónak is, a rossznak is, még ha az adott pillanatban nem is látjuk. Idővel megérthetjük, hogy Isten jól tudja, nekünk mi használ igazán. Ezért van, hogy néha „rossz” dolog ér minket, de egy idő után rájöhethetünk, hogy a rossz nem is rossz. Isten az, akivel bármikor bármit meg lehet beszélni, ő mindig meghallgat, és ha kell, akkor segít. Bár néha úgy tűnhet, hogy nem segít, de ilyenkor el kell gondolkozni, hogy mit kértem, és mi történt. Ha ez megvan, és még mindig azt gondolom, hogy Isten nem segített, akkor várok. Mert az idő már nemegyszer igazolta, hogy az történt velem, ami kellett, pedig én nem ezt éreztem: azt éreztem, hogy Isten nem segít, cserbenhagy. De az idő múlásával kiderült, hogy nagyon is mellettem állt, segített. Isten mindig velünk van.

Müller Miklós 10. a

Mi a hit? Egy fogalom, egy tény, talán az emberek egyik éltető eleme, mely nélkül semmit sem érne társadalmunk. A mai modern világban annyi vallás van, mégis mind különbözők. Viszont van egyvalami, mely közös valamennyiben: a hit. Ha egy megkeresztelt ember minden vasárnap eljár a templomba, elvégzi a szükség-szerű áldozást, esetleg gyónást, de még sincs hite, az egész tevékenység felesleges. A hit az a kapcsolat, mely összeköt minket a „saját Istenünkkel”. Mindenkinek saját hite van, vagyis mindenki egy olyan személyes tulajdonsággal rendelkezik, mely képessé tesz minket szeretni, bízni, és megtalálni személyes kapcsolatunkat Istennel.

Dogan Ferenc 12. a

A hit számomra Isten. Isten bennem lakozik, és ha hű vagy hozzá, ő is hű lesz hozzád.

Anonymus 7. b

Hogy mi jut eszembe a hitről? Nehéz erről úgy beszélnem, hogy valami megdöbbentő legyen benne, hisz egész életemben fontos része volt a mindennapjaimnak a hit. Ebbe nőtem bele. Kiskoromban furcsán néztem, hogy mi is történik igazából a misén. Miért is van ott az a sok ember, és miért figyelnek a papra olyan nagyon, aki Jézusról beszél? Mivel az egész családom ott volt, és mondták, hogy most figyeljek és viselkedjek, türelmesen végigvártam a misét csendben, majd kijöttem, mintha mi se történt volna... Mostanra már kezdem megérteni. Az által, hogy minden misén ott vagyok, hallgatom a Szentírást, és ha igazán figyelek, akkor észreveszem, hogy a pap valami olyanról beszél, ami az én életemben is felfedezhető, ami ál-

tom helyes, és nem azt kérem Istentől, hogy oldjon meg helyettem bármiféle problémát. Én azt kérem Istentől, hogy bármi van, nem számít, mennyire rossz, akár még növelheti is a bajt, csak ahhoz adjon erőt, hogy megmaradjon a bizalmam abban, hogy jobbra fordulnak a dolgok.

Kisalbert Ákos 9. a

„Mi ez a jézuskázás?” – kérdezte tőlem viccesen a plébános, én pedig csak mosolyogtam. Vannak, akik járnak misére, imádkoznak minden este, vannak olyanok, akik nem járnak se misére, se nem imádkoznak. Azért írom ezt, mert gondoljunk csak bele: mikor igazán megszorít az élet, nehéz gondok jönnek, vagy csak nem jött össze valami, kihez szólunk először, ha nem Istenhez? Az emberek nagy része nem jár szentmisére. Csak azt jegyezzük meg, ha mi se szólunk Istenhez, nem foglalkozunk vele, akkor Ő miért segítene rajtunk? Egy mondatban összefoglalva: nekem a hit egy támaszt ad; van, amiben hihetek, ha úgy alakul az élet.

Varga Imre 9. b

Részemről a hit két dolgot jelent: az egyik maga az Istenbe vetett szeretetem, a másik ennél bonyolultabb, és kevésbé kapcsolódik az Úrhoz. Ez egy olyasfajta elképzelt árboc, amely megtart, ha nagy a vihar, és támasztékot ad, ha a legkedvezőbb a hátszél.

Kramer Peter Andre 10. b

Ha nekem azt mondják, hogy hit, akkor elsősorban az Istenbe vetett hitem jut eszembe. Arra, hogy higgyek Istenben, kisgyermekkorom óta tanítottak a szüleim, és rendszeresen gyakorlom is a hitemet. A hit alatt azt is értem, hogy rendszeresen imádkozok, ezáltal sosem szűnik meg a kapcsolat Istennel. Általában akkor nehezebb imádkoznom, amikor valami rossz történt, és haragszom Istenre, de sosem volt még, hogy eltávolodtam volna tőle. A hit más értelemben is megvan bennem: pl. ha elhatározom, és hiszek abban, hogy meg tudok írni egy nehéz dolgozatot ötösrre,

tal több lehetek, és jobban érzem magamat a bőrömben. Istenről beszél, arról, hogy Ő mindig itt van velünk, ha szükségünk van rá. Hogy számíthatunk rá, ha valami rossz ér bennünket, és ezt én is megtapasztaltam. Bármilyen kis vagy nagy problémám van, Ő mindig segít, és rendbe hozza a dolgokat, csak türelmesen kell várni és hinni benne.

Valaczka Lukács 11. a

Számomra a hit nem azt jelenti, hogy kérdés nélkül hiszek Istenben. Számomra a hit azt jelenti, hogy tudatosan észérveket állítok amellett, hogy az álláspon-

akkor azt én meg is próbálom, bár nagyon nagy akaraterő kell ahhoz, hogy rászánjam magamat a tanulásra. Az ilyen helyzetekben is előnyös kérni Isten segítségét, mert az ő irgalma határt nem ismer. És mindig, amikor sikerül egy nehezebb dolgozat, hálát adok Istennek. Szóval valójában ekkor is ott van Isten, és ha bízol benne, akkor segít. Ha hiszel, akkor lehetsz boldog ember, mert Isten tesz boldoggá, nem a földi vagyon.

Fábián Gellért 8. a

A hit egy olyan dolog, amit – jobb esetben – mindennap alkalmazunk, ima vagy misére járás, esetleg gyónás formájában. Ez az életünk részét képezi, amióta megszülettünk. Nemcsak Istenben, hanem bármiben lehet hinni. A hit által kérünk dolgokat Istentől, vagy megköszönjük, hogy mit tett velünk. Számomra ez a hit.

Boga Szabolcs 8. a

Nagyon sokat segít a mindennapokban. Amikor magam alatt vagyok, vagy csak rosszul érzem magam, biztos menedéket ad. Nagyon jó érzés, hogy van valaki odafönt, aki vigyáz rám, és meghallgatja a bánatomat. Neki bármit elmondhatok, és Ő megérti. Vannak olyan helyzeteim, amikor tudom, hogy erre egyedül nem lettem volna képes. Vannak olyan helyzetek, amikor úgy érzem, mintha mindazt, amit mondtam, más adta volna a számba. Vagy egyszerűen betölt egy jó érzés, amit nem lehet megmagyarázni. Hiszek Jézusban és az Ő Atyjában, hiszek a feltámadásban és az örök életben. Tudom és hiszem, hogy amíg élek, nem fordul el tőlem, és nem hagy el. Mert Ő az egyetlen reményem, támaszom és oltalmazóm. Nélküle én egy senki lennék.

Novák Ádám 8. a

Bár csak öt-hat éve vagyok katolikusként megkeresztelve, a hittel kapcsolatban mégis mindig az volt az érzésem, hogy egyfajta kapaszkodóként, mankóként szolgál a családomnak. Egy olyan lelki világ, melyben nyugodt szívvel kérhetünk bármit – akár bocsánatot is. Persze tudom, hogy nem csak a szorult időkben kéne Istenhez fordulni, de rossz pillanataiban az embernek valahogy gyorsabban eszébe jut Ő. No, mindegy... fejlődni még van időnk. Legalábbis én így gondolom.

Szekeres Tamás 11. b

Könyvek a szexualitásról

A Piár Futárban megjelent egyik írás után egy kollégám fölvetette, hogy érdekes lenne egy cikk a szexualitás kérdéseiről a világiak életében (házasság előtt/alatt). A téma túlhaladja egy újságcikk kereteit, másrészt pedig jobb lenne, ha erről az érdekes és bonyolult kérdéstről világiak írásait olvashatnánk. Ezek miatt inkább néhány könyvet szeretnék ajánlani, amelyek szókimondóan, hitelesen és részletesen írnak a szexről.

VARGA PÉTER: SPIELHÖZNI (ZÁSZLÓNK STÚDIÓ, 2002)

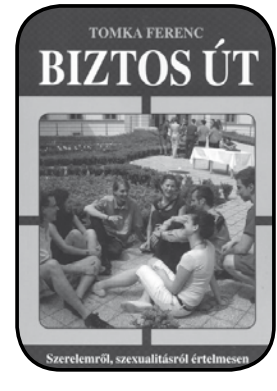
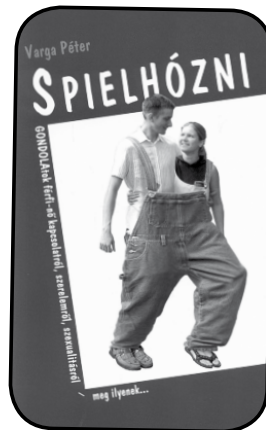
A könyv általában a férfi-női kapcsolatokról szól. Részletesen ír arról, hogy mit je-

rülő kérdésekre. Ezért könnyen olvasható és nagyon részletes a szöveg. Néhány fejezetcím: A szerelem és a szex – mi kapcsolat közöttük?, A fogamzásgátlás és a terhesség, A szex és az érzelmek, A sebek begyógyítása, Csak tiniknek. Részletesen ír a nemi betegségekről.

IDÉZET: „Tudjuk, hogy odabent vagy, és paráználkods! Gyere ki feltartott kézzel! Nincs értelme a menekülésnek, a püspökök minden kijáratot eltorlaszoltak!”

TOMKA FERENC: BIZTOS ÚT (SZIT, 2010)

Ez egy nagyon alapos könyv, nemcsak a gyakorlattal, hanem az elmélettel is fog-

lent férfinak és nőnek lenni, milyen fajtái vannak a fiúk és lányok kapcsolatainak, miről szól az együttjárás, mi a szerelem, mire kell figyelni szakításkor. A szexualitásról kb. a könyv egyharmada szól. Ha valaki hallott már a KIF-görbéről, tudja, miről van szó... Ezen alapul a Társ-suli tréning, amit a Piár több (egykori) osztálya elvégzett már. A szerző 40 éve házas, több gyerek édesapja. A könyv tele van poénokkal, bár egyik-másik megértéséhez elég sok IQ is szükséges...

IDÉZET: Van olyan, hogy „szerelem első látásra”? Van. Nem is nagyon lehet védekezni ellene. Bár egyszer azt hallottam, hogy meg kell nézni még egyszer a nőt – világosan. De sokszor ez sem segít...

BONACCI, MARY BETH: IGAZI SZERELEM (SZIT, 2005)

Ez a könyv alapvetően a szexualitásról szól, kérdések-válaszok formájában. A szerző foglalkozása, hogy előadásokat tart erről a témáról, és válaszol a felme-

lalkozik. Néhány téma: Az „Élet és a Halál kultúrája”, A Gender-ideológia és a homoszexualitás, A szüzesség, A parázsnaság, Öltözködés. Fiatalok számára is érthető, de elmélyültebb olvasást kíván. Érdekessége, hogy nagyon sok tanúságtétele tartalmaz fiataloktól, házasoktól. Részletesen ír a szerelem és a szexualitás mai világáról, lélektanáról, hormonális háttéréről, teológiájáról. A szerző kivételesen nem világi, hanem pap, évtizedek óta foglalkozik középiskolásokkal és házasságra készülő fiatalokkal.

IDÉZET: „A fiatalok kérdésfeltevésének reális alapja van. Mert vallásos szülők, hitoktatók vagy lelkipásztorok gyakran nem „értelmesen” szólnak a szexualitással kapcsolatos témákról, inkább a vallási parancsok és tilalmak nyelvén.”

Az ajánlott könyvek általában kaphatók, de mindegyik megtalálható iskolánk könyvtárában is.

Böszörményi Géza SP

Fussatok, bolondok... a moziba!

Volt, aki leplezetlen rajongással (ez utóbbi én voltam), volt, aki az esetleges csalódástól félve ült be a moziba, hiszen Peter Jackson *A gyűrűk urával* nagyon magasra tette a léceket, amit nehéz ismét elérni. Mások attól tartottak, hogy eme rövid mese három részre szabdalása fogja elrontani a filmet, mert túlságosan elnyújtja az egyes részeket, melyek ez által unalmassá válnak. És volt, aki el se ment, mert neki már az eredeti trilógia sem tetszett.

Azt hiszem, kijelenthetjük, hogy minden félelem

alaptalan. A *hobbit* nyitó epizódja veszi az akadályt, pontosan olyan jó, mint az eredeti trilógia.

A történet hatvan évvel *A gyűrűk ura* előtt játszódik, és Zsákos Bilbórol (Martin Freeman), egy nyugodt életet élő, fiatal hobbitról

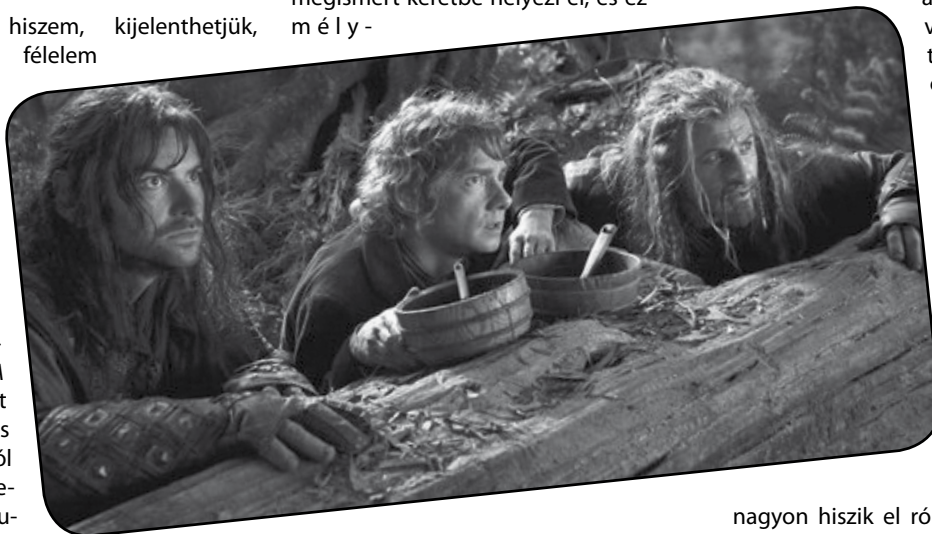
szól, aki vidáman és gondtalanul pipázik a háza előtt, amikor egyszer csak beállít Gandalf (Ian McKellen), és elhívja őt egy kalandra, hogy tartson vele, és segítsen tizenhárom törpnek visszaszerezni ősi királyságukat, Erebort. Ugyanis ezt a hajdan gazdag és tekintélyes királyságot minden kincsével együtt elfoglalta Smaug, a sárkány. A szegény felszerzet nagy nehezen, de belevág mint a csapat betörője, igyekszik a legjobbat kihozni magából, még akkor is, ha a törpherceg, Tölgyfapajzsos Thorin (Richard Armitage) nem igazán bízik meg benne...

A szereplők egész végig futnak, menekülnek, lovagolnak (törpök lévén pónin), amikor meg épp nyugodtan csüszlőnének, akkor elmesélnek valamilyen régen lezajlott csatát.

A színészek ismét jó lettek kiválogatva, a zene megint csak zseniális, és Gollam pedig... olyan, mint eddig.

Ami pedig a hosszabbítást illeti... bizonyára azért készítették ebből az alig 150 oldalas műből háromrészes mozit, hogy a Warner és a New Line Cinema

egy kis pluszpénzt összekaparhasson. Viszont Jackson remekül kihasználja az időt, hogy rengeteg új eseményt, akciót toldhasson a történethez, amelyekről ugyan a könyvben sohasem olvashatunk, de a filmnek csak a javára váltak. Így teltölthette látványos új-zélandi tájakkal és rengeteg utalással *A gyűrűk urára* és Tolkien más műveire vonatkozóan, amit nagyon helyesen is tett, mert így nem egy, csak úgy a levegőben lebegő mesét kapunk, hanem az egész sztorit a már jól megismert keretbe helyezi el, és ez

seget és kerektséget kölcsönöz neki. Viszontláthatjuk a vásznon Frodót, Elrondot, Galadrielt és Szarumánt, sőt még az öreg Bilbót is.

Jackson megragadta az alkalmat, hogy ábrázolhassa Középfölde történelme ezen szakaszának teljességét (hiszen Tolkien Középföldét egy egész világ részletességével teremtette meg, nyelvekkel, földrajzzal és történelemmel). Láthatjuk, hogy a tanács tagjai hogyan viszonyulnak a közelgő veszedelemhez, Szauron erősödéséhez, ahogyan azt Tolkien könyveinek függelékében olvashatjuk. Feltűnik Radagast, a barna mágus, a Bakacsinördő kissé kelekótya védelmezője.

A film végkicsengése is nagyon pozitív, mégpedig Bilbó miatt. Gandalf azt mondja: Szarumán szerint csak nagyon erős hatalommal lehet megállítani a gonoszt. Én azonban másképp láttam. Apró népek kis jótettei tartják távol a sötétséget.

Bilbó nem nagy harcos (nem, nagyak végképp nem lehet nevezni), mégis ő a legpozitívabb szereplő, mert bátor, segítőkész, önfeláldozó és könyörületes. Nem az arany, a bosszú vagy a hazatérés iránti vágy hajtja, mint a törpöket. Nem. Ő csak azt teszi, amit helyesnek tart, és ezáltal ő válik a legnagyobb hőssé. Akárcsak *A gyűrűk urában*, itt sem egy ember, egy tünde vagy egy törp hajtja végre a nagy tetteket, hanem egy apró hobbit, akit a jó szándék vezérel.

A legtöbben persze nem nagyon hiszik el róla, hogy képes hősiiesen viselkedni, vagy egyáltalán túlélni az utat. Talán mert eleinte Bilbó sem meri feltételezni ezt saját megáról.

De Gandalf mégis őt választotta („Több van ebben a hobbitban, mint gondolnátok”), és ahogy halad a cselekmény, úgy egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy jól döntött.

Mindent egybevetve érdemes megnézni, akinek *A gyűrűk ura* tetszett, annak mindenképpen. Én személy szerint már alig várom a többi részt. Csak így tovább, Bilbó!

Papp Sándor Tamás 10. a

RENDEZŐ: Peter Jackson
 PRODUCER: Peter Jackson
 ALAPMŰ: J. R. R. Tolkien: *A hobbit*
 FORGATÓKÖNYVÍRŐ: Fran Welsh, Philippa Boyens, Peter Jackson, Guillermo del Toro
 FŐSZEREPBEN: Evangeline Lilly, Martin Freeman, Cate Blanchett, Elijah Wood, Andy Serkis, Hugo Weaving, Orlando Bloom, Ian McKellen, Richard Armitage, Luke Evans, Christopher Lee, Ian Holm, Lee Pace, Aidan Turner, Mikael Persbrandt
 ZENE: Howard Shore
 OPERATŐR: Andrew Lesnie
 VÁGÓ: Jabez Olssen
 JELMEZTERVEZŐ: Ann Maskrey, Richard Taylor
 DÍSZLETTERVEZŐ: Ra Vincent
 GYÁRTÓ: MGM, New Line Cinema
 KÖLTSÉGVETÉS: 500 millió USD

„A tigris, az mindig egy jellem”

Látványos film a *Pi élete* egy hajótörött fiatal fiúról, aki Richard Parkerrel utazik. Utóbbi egy tigris, akivel különös kapcsolata van a főhősünknek, Pinek (aki, bár megtevesztő a neve, mégsem kötődik a matematika világához). Sokat olvashattunk a különböző ajánlókban a filmről. Dicsérik grafikáját, látványosságát. Hosszan ecsetelik, hogyan sikerült a tigris figuráját elevenné varázsolni, és milyen technikákat alkalmaztak a grafikai megvalósításban. A tigrisünk valóban kulcsfigura, de nagyot tévedünk, ha azt hisszük, hogy a látvány áll a film középpontjában. Nem egy fantasztikus, animációval dúsított akciófilmre ülünk be, ha ezt választjuk a moziban. A cselekmény mondhatni unalmas, hánykolódó csónak az óceán közepén. Megtudhatjuk, hogy a látványra csodás életmentő

sziget hátborzongató titkokat rejt, és hogyha egy tigrissel utazunk kettesként, nem árt megtanulni halat fogni. Bár felüldítő a humora, a filmet mégis azért ajánlom, mert megdöbbentő.

Hatalmas bölcsességgel mutatja be, hogyan érdemes látnunk a dolgokat. Bepillantást nyerhetünk a keleti ember életszemléletébe, és megtanulhatjuk, hogyan lehet szemlélni, elfogadni a minket ért tragédiákat.

A film korosztályos besorolása: 12 év. Arra biztatok minden kedves mozilátogatót, aki ezt a

filmet választja, hogy ne legyen rest gondolkodni, ha felhangzik a film végét jelző főcímdal. Jó szórakozást és kellemes kikapcsolódást!

Verebélyné Erdei Gréte

Könyvajánlások diáktársaitoktól

SARKADI IMRE: ELVESZETT PARADICSOM

Az *Elveszett paradicsom* Sarkadi Imre, huszadik századi írónk drámája egy egyszerű, mégis nagyon jó történettel. Az egész dráma két felvonásból áll, és csak közel száz oldalon mutat be egy családi látogatást. A méhekkel foglalkozó, méhek szokásait tanulmányozó öregembert, Sebőköt látogatja meg közelebbi és távolabbi családja. Egyik fia, Zoltán abortusz közben orvosi műhiba miatt megölte szeretőjét, valószínűleg börtön vár rá, és beteget se gyógyíthat majd soha többet. János és Mira távolabbi rokonok Romániából, és csak most ismerkednek meg igazán az öreggel. Sebők másik fia és lánya a családjaikkal érkeztek. Klárinak, Sebők lányának házassága már megromlott, ezért titkon válni szeretne. Gábornak, Sebők fiának felesége pedig jobban vágyik Zoltán szeretetére, mintsem a férjéére. Ezek az emberek jönnek össze pár napra, és mindeközben sok erkölcsi kérdés merül fel. Mer-e az ember változtatni az egyértelmű rosszon? Higgyen-e a másik

szeretetében, és tud-e benne hinni évenként? A legfontosabb talán: miért tegyen bármit is az ember, ha már „kiűzetett a paradicsomból”? És miért akkor érzi azt, hogy van miért küzdenie, élnie, mikor már nem élhet rendes emberhez méltó életet?

Ezek a kérdések minket is foglalkoztathatnak, ezért volt számomra érdekes és izgalmas olvasmány Sarkadi drámája.

„Ádám meg Éva is nyilván fenemód bánta, hogy kiűzték őket a paradicsomból – de hát segíteni már nem lehetett rajta. Az elveszett paradicsom – elveszett.”

Horváth Márton 10. a

QUENTIN TARANTINO: PONYVAREGÉNY

Pérez, Nyuszimusz, vér, apám órája, koka-in, Zed, sajtos royale, a nagy ember, Ezékiel 25,17.

Quentin Tarantino '94-ben megjelent *Ponyvaregény* című filmjét, gondolom, senkinek se kell bemutatni. Amerikában

és hazánkban is nagy sikert aratott. A Cartaphilus Könyvkiadó jóvoltából tavaly Magyarországon is forgalomba került a forgatókönyv, mindenképp érdemes elolvasni. Egyrészt nem hosszú, aki szerette a filmet, annak szinte kötelező, másrészt érdekes látni, hogy is néz ki egy forgatókönyv, hogyan alakította, írta át a szerző. Ha valaki ne adj' lsten ne látta volna a filmet, annak röviden a tartalomról: a történet több szálon fut, az időrend meg van kavarva. Jules és Vincent, a két rosszfiú főnöküknek szerez vissza egy aktaataskát (ez persze nem megy zökkenőmentesen), beülnek reggelizni egy kávézóba, ahol belebotlanak Tökfejbe és Nyuszimusziba, a szerelmes rablópárosba. Ki ne felejtsük Vincent félresikerült szórakozását Miával (a főnök új felesége), ami majdnem a nő életébe kerül. Végül, de nem utolsósorban itt van Butch Coolidge, aki átvágja a főnököt (Mia férje). Ezekhez adjunk hozzá még pár zseniális párbeszédet, és kész egy kiváló forgatókönyv.

Fábián Péter 10. a

PiFu 10

Nekem tetszik, mert mikor megkapom, azonnal átnézem és mindig jó cikkeket és vicceket találok. Mikor hazaviszem a szüleimnek, ők is boldogsággal olvassák.
(Gonda Ábel)

13

Öregdiák – nem vén diák: Mészáros Ferenc

„Jólesik visszanezni”

Miért választotta a piarista gimnáziumot?

Hárman vagyunk testvérek, mindannyian egyházi gimnáziumba jártunk. Azt hiszem, a szüleim azt gondolták, hogy ez jó lesz nekünk. Igazuk lett. Egyébként Törökszentmiklósról többen is jártunk akkoriban a kecskeméti piárba.

Milyen volt a nyolcvanas évek kecskeméti piarista iskolája? Melyek voltak a legmeghatározóbb pozitív, illetve negatív élményei?

Nagyon szerettem a kecskeméti piarista gimnázium miliójét. Jó volt ott diáknak lenni. Talán a tesitanár és a technikatanár volt civil, a többi meg pap. Nekem ez akkor nagyon bejött. Pozitívumként két dolgot említenék.

Egyik a közösségi léte nevelés. Talán nem volt ennyire kimondva, hangsúlyozva, mint mostanában. Például itt a szegedi iskolában is sokat hallhatunk ennek fontosságáról. Akkoriban azonban – kimondatlanul is – határozottan tetten érhető volt ez a szándék. Persze az osztály háromnegyede kollégista volt. Folyamatosan össze voltunk zárva. Hatnapos tanítás. Ritka hazautazások. Ezért mindig együtt voltunk. Az akkori piarista diák élete egy sokkal zártabb világban zajlott. Ezt ma sokan úgy értelmezik, hogy egy kolostori iskola zárt-sága megannyi kötöttséggel jár. Ez persze részben igaz is. Másfelől viszont rengeteg lehetőség volt a „falakon belül”. Sokat beszélgettünk, barátkoztunk. Mai legszorosabb barátságaim akkor születtek.

A másik, hogy – noha akkoriban sem volt túlzottan ajátoskodós a piarista iskola – valahogy nagyon világosan meg tudott mutatkozni (vagy legalábbis úgy tűnt akkor, nekem) az iskola „egyházi” volta. Ezt úgy értem, hogy hittanórán például hittan volt. Teológia.

Dogmatika, morális meg egyháztört. Viszont biológiából, történelemből, fizikából vagy énekórán magától értetődő módon kerültek elő a keresztény értékeket megjelenítő vonatkozások. Lehet, hogy ez most rossz fényt vet egykori iskolámra, de valahogy lehetett érezni, hogy egy irányba mutatnak a dolgok. Néha mondták – mint a szüleink –, hogy menjünk el győnni. Tanultunk egyházi énekeket, és fejből tudtuk a Szent vagy, Uramból a 61-est. Cserkészlet is volt, csak nem hívták cserkészletnek. '88-ban pedig biciklivel zárandokoltunk Ausztriába a pápalátogatásra. És senkinek semmi baja nem lett tőle. Emellett azért rendes, kajla kamaszgyerekek voltunk. Minden tekintetben... Persze, ez már negyedszázada volt! És hát van az az angol mondás, miszerint a múlt kiválóan alkalmas arra, hogy tanuljunk belőle, de nem alkalmas arra, hogy éljünk benne...

Voltak-e olyan meghatározó tanáregyéniségek, akik példaként álltak pedagógiai munkájában?

Hát, majdnem mindenki tanáregyéniség volt. Voltak nagyon jó, kevésbé jó és nem jó tanáraink. Akkoriban nem volt kedvenc tanárom, ha jól emlékszem. Talán azért, mert nem igazán voltam jó semelyik tantárgyból sem.

Később, mikor már kezdtem megérteni az ottani szándékokat, több jó tanárt is fel tudtam sorolni, akiktől szívesen tanultam volna többet. Sajnos addigra már leérettségiztem. Azt hiszem, elég sok lehetőséget elmulasztottam piarista diákkoromban.

A példaképekkel csinján bánok. Aki mindig olyan akar lenni, mint más, soha nem lesz önmaga. Kezdő tanárként többször eszem ebbe a hibába.

Miért választotta a magyar és a történelem szakot? És a teológiát?

Mivel nem voltam jó tanuló, úgy választottam szakot, mint az egyszeri diák: a legnagyobb sanszot kerestem. Magyarból, történelemből voltam a legkevésbé gyenge, meg azokat egy kicsit jobban is szerettem, ezért megnéztem, hova lehet menni ezekkel. Jog, bölcsészkar, tanárképző, óvónőképző. Belőttem a tanárképzőt. Nem vettem fel három évig. Persze, akkor még piszok nehéz volt ám bekerülni...

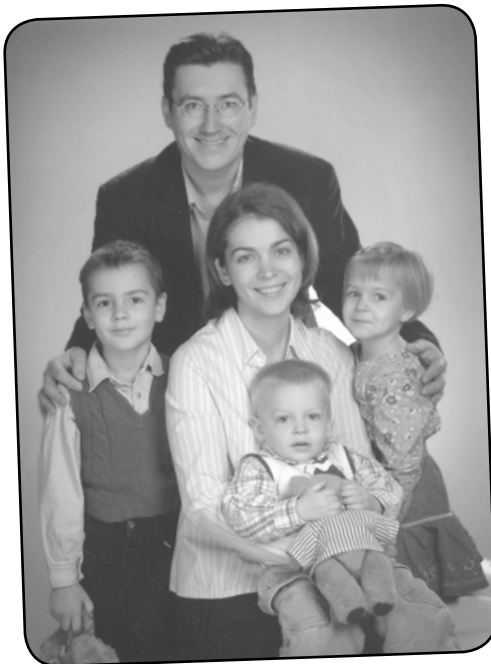
A teológiára úgy kerültem, mint „Pílátus a Credóba”. Egy különös véletlen következtében végeztem el a pesti Hittudományi Akadémiát. Akkor még így hívták. Ez lett később a Pázmány hittudományi kara. De mivel ez levelező tagozat volt, dolgoznom kellett. Így kerültem – megint csak egy véletlen folytán – az *Új Ember* című újsághoz. S ha már ott voltam, elvégeztem egy újságíró-iskolát is.

Aztán, ahogy komolyodni kezdtem, rendesen felkészültem a felvételire is. És akkor kerültem Szegedre. Magyar-művelődésszervező szakra. De mivel az összes barátom töri szakos volt, meg emlékeztem rá, hogy gimiben egy picit szerettem a történelmet, azt is elvégeztem. Hát, így történt. És mivel akkorra már elég nyug-

hatatlan voltam, az iskola mellett sok egyéb-re is volt energiám. Újságot csináltam a barátaimmal, mindenféle kulturális programokat szerveztem, és bekapcsolódtam a hallgatói közéletbe is.

Tízéves a Piár Futár. Hogyan indult az újság?

Néhány éves pedagógiai próbálkozás után 2003-ban éppen az ópusztaszeri emlékparkban próbáltam menedzselni a kultúrát, amikor a szegedi piarista gimnázium akkori igazgatója, Urbán József megkérdezte, nem akarok-e idejönni az iskolába dolgozni. Akkor semmit sem akartam jobban. És azt mondta, hogy van az iskolának egy újságja, az a címe, hogy *Szepi Tájéék*. De csak esetlegesen jelenik meg. Abba kéne lelket verni, mert úgy tudja, én foglalkozom ilyesmivel. Így kezdődött a *Piár Futár*. Még egyéb szervezési feladatokkal is megbízott Urbán tanár úr, de azért azt is hozzátette, hogy ez egy iskola, és itt tanítani is kell. Így kerültem vissza a katedrára.

Hogyan látja az elmúlt tíz év fejlődését, melyek voltak a legfontosabb mérföldkövek az újság életében?

Az eredeti szándék az volt, hogy közös fórumot hozunk létre a diákok, tanárok, szülők, öregdiákok és az iskola baráti köre számára. A kapcsolatépítés, a kapcsolatápolás motiválta a lap elindítását. Azt reméltük, hogy ez segíti majd az együttműködést diákjaink nevelésében. Szerintem így lett.

Ugyanakkor kezdettől fogva magazinjellegű lapot terveztünk, nem csupán diáklapot vagy hírlevelet. Ma már ablakként is funkcionál. Be lehet kukkantani rajta keresztül a szegei piaristákhoz. Jók a visszajelzések, sokan ismerik és keresik a lapot olyanok is, akik nincsenek közvetlenül kapcsolatban az iskolával.

Rendkívül fontos látni, hogy egy ilyen újság működtetéséhez személyi, technikai feltételek kelljenek, amikhez folyamatosan anyagi forrásokat kell rendelni. Az egymást váltó intézményvezetők kivétel nélkül szívügyüknek érezték a *Piár Futárt*. Ebből a szempontból nagyon jó igazgatóink voltak.

Büszke vagyok arra, hogy sikerült többször is megújítani a lap arculatát. Így igényes formát tudtunk biztosítani a tartalomhoz. Az egész egy remek tanulási folyamat volt számomra is. Ez azért elég jól látszik, ha végignézzük az egyes példányokat 2003 óta.

Sokan álltuk körbe a tíz év alatt az újságot. Sok ügyes tollú diákunk segítette a munkát, és persze a kollégák is. Részt vett a lap készítésében több fotózás iránt érdeklődő tanuló is. Egy-két költőpalánta is nálunk merészkedett a nyilvánosság elé. Sőt, van ma olyan újságíró Magyarországon, aki itt kezdte a zurnalisztikát. Tíz év alatt csaknem kilencven lapszámot csináltunk. Jólesik visszanezni. A *Piár Futár* sikertörténete egyértelműen a szegei piarista közösség sikertörténete.

Most, hogy itteni feladataimat befejezem, a *Piár Futár* stafétabotját is átadom. Adja Isten, hogy továbbra is töretlen legyen a lelkesedés körülötte. Szurkolok!

Egy éve új munkakörben dolgozik, az egyházmegye roma szakkollégiumát vezeti. Mi a feladata új munkahelyén? Milyenek az első év tapasztalatai?

Majdnem egy évvel ezelőtt kaptam egy felkérést, hogy szervezzem meg a Szegeden induló roma szakkollégiumot. Elégge meglepett, és az első

reakcióim az is volt, hogy nem nekem való ez. Meg, hogy van egy elég kényelmes életem itt a piárban, miért cserélném le egy másikra? Aztán azt gondoltam, hogy cigány származású egyetemistáknak szakkollégiumot csinálni elég izgalmas pedagógiai feladat ahhoz, hogy az ember ne csak a kényelmét tartsa szem előtt.

Tulajdonképpen egy teljesen új intézményt kellett létrehozni, noha a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő intézmény már az ötödik ilyen szakkollégium az országban. Egy új, keresztény szemléletű cigány értelmiségi réteg formálódását kívánják segíteni ezek a kollégiumok. Olyan fiatalokra van szükség, akik az aktív társadalmi párbeszédben érdekeltek a roma-nem roma viszonyban. Rendkívül nehéz a terep, és sok a tennivaló. Csak hosszú távon várható eredmény. Világosan kell látni, hogy ezek az intézmények nem fogják egyik pillanatról a másikra megoldani a hazai cigányságot érintő rendkívül összetett problémákat. A dolog ugyanis nem úgy fog megoldódni, ahogyan azt ma a leg-

többen várják: valamilyen hirtelen intézkedéssel egy csapásra elmúlik minden probléma. A dolog megoldása az, hogy szóba állunk egymással. Elkezdünk beszélgetni, és nem hagyjuk abba. Reméljük, sikerül! Václav Havel mondja: a remény bizonyosság, hogy valaminek értelme van, függetlenül attól, hogy hogyan végződik.

Egyelőre inspirál. Inkább jó élményeim vannak. A vártól sokkal jobbak.

Milyen volt elbúcsúzni a szegei piártól?

Nehéz, nagyon nehéz. Életem legmeghatározóbb tíz évét töltöttem itt. Erős kötelékek alakultak ki. Együtt dolgozhattam a legjobb barátommal, Zsova tanár úrral, akivel már Kecskeméten együtt koptattuk a padot. Boczor tanár úrral is régi, mély a barátságunk. Szegheő tanár úr osztályfőnököm volt, lelki apám lett itt. Fontos kapcsolatunk alakult vele. Sok nagyszerű kollégát kaptam, és ami a legfontosabb: még a feleségemet is itt ismertem meg. A tíz évből kiemelkedik osztályfőnökségem időszaka. Soha nem gondoltam volna, hogy ennyi mindent lehet megtanulni kamasz gyerekektől. Büszkeséggel tölt el, hogy csaknem egy évtizedig gazdája lehettem a *Piarista Üzleti Programnak* és az is, hogy öt évvel ezelőtt sikerült rávennem a rendtartomány vezetését a *Piarista Ajánldékbolt* beindítására.

Rendkívül hálás vagyok a Jóistennek, hogy itt lehettem. Talán sikerült nyomot hagynom magam után.

Most új kalandok várnak. Reménységgel, nyitottsággal indulok neki.

SZEDI PRESS

PIARISTA ISKOLA: *Kecskemét*
ÉRETTSÉGI ÉVE: 1990
KEDVENC IDÉZET: „Go!” (*Montgomery tábormok*)
KEDVENC KÖNYV: *Márai Sándor: A gyertyák csonkig égnek*
KEDVENC FILM: *A Keresztapa, A misszió, (Al Pacino és Robert de Niro filmjeit soha nem hagyom ki)*
KEDVENC ZENE: *The Rolling Stones*

A Piár Futárt nagyon jó iskolaújságnak tartom. Minden száma, amit eddig olvastam, nagyon tetszett. A legjobban azok a cikkek, amelyekben a diákok számoltak be élményeikről. Nagyon tanulságosak a szerzetes tanárokkal készített interjúk is. Sok fontos dolgot megtudhatunk iskolánk és a többi piarista intézmény történetéről, mindennapjairól. Gondolom, hogy a már végzett diákok is elolvassák néha. Az is jó dolog, hogy a szüleink többet tudnak meg az iskoláról, ha elolvassák ezt a lapot.

(Vincze Gergő 7. a)

Az újság nagyon jó, sokat olvasom. Tetszik, hogy megtudhatom, mi történt a többi osztállyal. Sok érdekes dolgot is írtok, amit máshol nem biztos, hogy megtalálnék.

(Szécsényi Márton)

Nekem a Piár Futárban az tetszik, hogy tanárainkat, iskolatársaimat jobban megismerhetem. Sokszor el is csodálkozom, hogy mik vannak ebben az iskolában, és jó is, hogy így megtudok olyan dolgokat, amiket máshogyan nem lehetne. Ilyen volt Az „Amerikai Álom”, amiből arról értesültem, hogy itteni diákok Amerikában is tanulnak, és az amerikai iskoláról is tudtam meg érdekességeket. Tetszik, hogy a testvériskolákról is olvashattam, a piarista találkozóról, mert e nélkül nem biztos, hogy ezeket megismerném. Még nagyon jó benne a tanárokkal készített interjú, mert így jobban megismerhetem őket. Igazából hátul szoktam kezdeni az olvasást, a hátsó borítón lévő képek nézegetése után, mert legjobban a vicceket, a könyvajánlót szeretem, de a kirándulásokról írt beszámolókat is. Nagyon jók a lapok alján lévő rövid mondatok! Olyan, ami nem tetszik benne – nincs is.

(Kuna Máté)

PiFu 10

Tetszenek a rejtvények és a viccek. Habár az utolsó számok már nem voltak annyira viccesek. Néha jó cikkek is vannak benne, amiket többnyire elolvassok. Szerintem jó, hogy van Piár Futár.
(Novák Ádám)

15

Maga a tartás

A mikor várok a buszra vagy a villamosra, elnézegetem az embereket, ahogy mennek az utcán. Sietősen, gondterhelten, repesve vagy éppen magukba roskadva, mások peckesen, esetleg andalogva – és folytathatnám. Már messziről látszik: fiatal vagy idősebb az illető, tartásáról, mozgásáról. Másként mozog egy fiatal diák, aki talán épp a randevúra siet, az elismert üzletember vagy az éppen megbántott, szomorú leányka. Mindezeket azért gondoltam végig, hogy a testtartásról beszéljek veletek. Mit is jelent ez a szó?

Nehéz meghatározni a fiziológiás (élettani) tartást. Kifejezésre jut benne az ember testi és lelki egészsége, életöröme, magabiztossága vagy visszahúzódottsága. Nem véletlen, hogy a tartás szót egyaránt alkalmazzuk a testtartás és a magatartás jellemzésére.

Mindenképpen a gerincünkhez van köze. Egyrészt az emberi gerinc egyedi, számtalan fiziológiai és morfológiai hatásnak kitett. Másrészt – a csontokon, porckorongokon, ízületeken, ízületi szalagokon kívül – külső tényezőként a törzs izomzata is nagyon fontos szerepet játszik benne. A tartásnak nem elhanyagolható része az aktív teljesítmény, hiszen olyan egyensúlyi állapot jön létre, amelyet a testtartásért felelős izmok tartanak fenn a gravitációval szemben. Vagyis az izmok kulcsszerepet játszanak: a hát izmai tartják a gerincoszlopot hátulról, míg a hasizmok, mellizmok előlről.

Az iskolai szűrővizsgálat alkalmával nemegyszer kiderül, hogy valakinek gerincferdülése van. Enyhe esetben ilyenkor azt javaslom, hogy sportoljon rendszeresen, ússzon, ha van rá lehetősége, mert az úszás fejleszti legharmonikusabban az izmokat. A komolyabb gerincferdüléseknél szakorvosi vizsgálatra is szükség lehet, hogy tisztázzuk a gerincen észlelhető elváltozást. A kialakult gerincferdülést nem lehet „elmulasztani”. A jó izommunkával azonban lehet csökkenteni a mértékét, és meg lehet akadályozni a fokozódását. Tehát fontos vagy legalábbis érdemes ilyenkor megszívlelni az orvos tanácsát, ami a rendszeres mozgásra irányul.

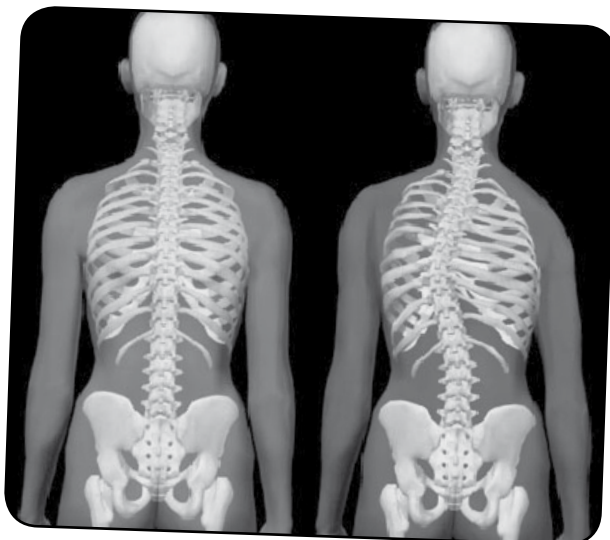
Szeretném azonban nyomatékosan felhívni a figyelmet arra, hogy a helytelen tartás mögött sokszor a tartás rossz beidegzése áll, ami fiatal korban még alakítható, hiszen a kisgyermekkorától fokozatosan fejlődik, alakul, a gyermekkel együtt. A növekedés befejezésével egy időben azonban a tartás fejlődése is lezárul 17-18 éves korban. Tehát eddig lehet lényegesen befolyásolni.

Közelíthetünk másfelől is a problémához. Ahhoz, hogy friss gondolkodású, tettekész, életvidám emberek legyünk, szükségünk van arra, hogy testünk kiszolgálja az életfunkcióinkat. Minden életfolyamat alapja az energiát adó anyagcsere, aminek működéséhez oxigén, azaz jó légzés kell. Könnyű belátni, hogy

előreesett vállakkal, horpadt mellkassal rosszabb a légzésünk is. Vagyis akár az iskolai teljesítményt is javíthatjuk az így elért jó izomtónussal.

Tehát gondoljuk végig, milyen jelentősége van a rendszeres testmozgásnak, az iskolai testnevelésnek, a sportolásnak, melyek segítségével jó kondícióba lehet hozni a testeteket! Vessétek össze a hanyag tartással: előreesett váll, fokozott háti domborulat, előreengedett, csapott vállak, lógatott fej, elálló lapockák, lomha járás! Gyakran együtt jár a fejletlen, beesett mellkassal is. Pedig nincs is kóros elváltozás a tartó- és mozgatórendszerben. Elhanyagolt esetben azonban véglegessé válik az alakváltozás, gerincdeformitás jön létre, s ez már aktív izommunkával nem korrigálható.

dr. Dénes Ilona
iskolaorvos

Néhány tipp a helytelen testtartások és következményeik elkerülésére:

- Kerüld a hosszú egyoldalú terheléseket (ülés, állás, erőködés), válto-gasd többször a munka és nyugalmi helyzeteket!
- Nyújtózkodj többször nap közben (láb, kar, törzs), amennyiben ülőmunkát végzel, próbálj meg többször felállni, néhány lépést tenni és váltogatni az ülőhelyzeteket! A megfelelő szék megköveteli a jó tartást, figyelj a szék kiválasztásánál!
- Amennyiben állómunkát végzel, próbáld a lábak terhelését válto-gatni, egyenletesen elosztani és néhány lépést akár egy helyben is időközönként tenni!
- Állítsd be a neked megfelelő magasságba munkaeszközeidet: mind álló, mind ülő munkánál fontos, hogy az alkar könyökben 90 fokos hajlított helyzetben, kényelmesen a munkaasztalon lehessen, a munka elvégzéséhez ne kelljen előre görbült helyzetet felvenni!
- Kerüld a a stresszt, nagyon gyakran a nyaki és vállproblémák felerősítőjeként szerepelhet!
- Kerüld a nehéz tárgyak emelését; ha elkerülhetetlen, figyelj a következő alapszabályokra: a terhet a testhez közel tartva emeld, ne derékból hajolva, hanem térdhajlításból indulva emeld (a térd lehetőség szerint ne kerüljön a lábujj vonala elé), törzscsavarást emeléssel egy időben ne végezz!

Labdarúgó házbajnokság 2012/2013. (ősz)

A csoport

	7. a	7. b	8. a	8. b	msz	gy	d	v	gólarány	pont	hely
7. a	X	0:2	0:1	0:5	3	0	0	3	0:8	0	IV.
7. b	2:0	X	0:1	0:3	3	1	0	2	2:4	3	III.
8. a	1:0	1:0	X	3:0	3	3	0	0	5:0	9	I.
8. b	5:0	3:0	0:3	X	3	2	0	1	8:3	6	II.

B csoport

	9. a	9. b	10. a	10. b	msz	gy	d	v	gólarány	pont	hely
9. a	X	0:1	0:1	1:0	3	1	0	2	1:2	3	III.
9. b	1:0	X	1:1	1:1	3	1	2	0	3:2	5	II.
10. a	1:0	1:1	X	1:0	3	2	1	0	3:1	7	I.
10. b	0:1	1:1	0:1	X	3	0	1	2	1:3	1	IV.

C csoport

	11. a	11. b	12. a	tanárok	msz	gy	d	v	gólarány	pont	hely
11. a	X	0:2	1:2	1:3	3	0	0	3	2:7	0	IV.
11. b	2:0	X	0:4	1:2	3	1	0	2	3:6	3	III.
12. a	2:1	4:0	X	2:1	3	3	0	0	8:2	9	I.
tanárok	3:1	2:1	1:2	X	3	2	0	1	6:4	6	II.

Góllövő lista

- (6 gól) Paragi Dominik 7. b
- 2-3. (3 gól) Laczkó Zsolt 12. a, Lajkó Ákos 8. a
- 4-8. (2 gól) Bereczky András tanár, Dékány Zoltán tanár, Fazekas Zoltán 12. a, Olgyay György 12. a, Rózsa Csanád 8. b

A sport keresztény szemmel

A keresztény vallás igent mond a sportra, amennyiben a testet egészségesen, erősen és tisztán tartja. Bátorság, sportszerűség, önuralom, segítőkészség a keresztényi fel fogás szerint is értékes tulajdonságok, amikhez a sport hozzásegít.

Végül a keresztény vallás mélyebb értelmet is lát a sportban: itt megnyilvánul az ember vágya a tökéletesebb test birtoklására. A keresztény ember meggyőződése, hogy vágya nem csal. E földi élet után Isten a megváltott embert végtelenül tökéletes világgal ajándékozza meg. A sportban megéljük ennek érzését. A sport az élet végső céljáért folyó küzdelem végső példája.

Pál apostol írja:

Nem tudjátok, hogy a pályán küzdők mind futnak ugyan, de a díjat csak egy nyeri el? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek. A versenyzők valamennyien megtartóztató életet élnek, minden tekintetben. Ők hervadó koszorúért, mi pedig hervadhatatlanért.

(1Kor 9,24-25)

Atléta kajakos

Tavaly november 18. Gyönyörű idő. Szép hagyományok. Rekordrészvétel. Így foglalható össze a szombati nagyhideg-hegyi futás, amelyen több mint ezer részvevő állt rajt.

A 7 és fél kilométeres „gyilkos” hegyi futást egy tehetséges fiatal algyői kajakos, Kopasz Bálint nyerte, aki magyar bajnok atlétikában is.

A mezőnyben ott volt London olimpiai bajnoka, Dombi Rudolf, az ezüstérmes férfi kajaknégyes és Storcz Botond felnőtt kapitány is.

Babeila Lászlóval kezdődött minden. Sok-sok évvel ezelőtt a váciak kiváló edzője afféle őszi alapozó edzéseként hívta életre a nagy-hideghegyi futást, amely mára kiterjedésedett: a kajakosok és kenusok mellett atléták, hegyikerékpárosok, triatlonisták és evezősök is nekirugaszkodnak a terepviszonyai miatt híres-hírhedt, 7,5 kilométeres távnak.

„Amikor én először részt vettem ilyen futáson, akkor csak 9-10 ember volt itt, hihetetlen, hogy most több mint 900-an vagyunk” – mondta rajt előtt Kammerer Zoltán, a válogatott egyik leg-

jobb futója (kajakkenusport.hu).

Bálint az idei kajakos eredményei alapján tagja lett a magyar serdülő válogatottnak.

Kopasz Bálint 9. b

PiFu 10

Miután megkapom, megnézem, mi van benne. Főleg a rejtvény és a viccek érdekelnek. Otthon odaadom anyukámnak, aztán a fiókba rakom.
(Lassú Botond)

17

Köpések aranyból

Angol órán:
kreatív tipp etimológiai felhanggal a „devoted” szó jelentésére: „visszaszavazott”.

Földrajzórán:
– Sorold fel az értékpapírokat!
– Állampapír, részvény, köszvény!

Biológia:
Két moszat beszélget.
– Maga moszat?
– Nem, én magam moszok...

Farsang:
– Sanyika, te minek öltözöl be a farsangon?
– Csak...

MIT TANULTUNK SZÜLEINKTŐL?

1. Megbecsülni mások munkáját: „Ha mindenáron meg akarjátok ölni egymást a testvéreddel, kint csináljátok! Most takarítottam fel!
2. Vallásosságot: „Jobb lesz, ha imádkozol, hogy kijöjjön a folt a fehér ingedből!”
3. Az időutazás alapjait: „Úgy megcsaplak, hogy a jövő héten térsz magadhoz!”
4. Logikát: „Azért, mert én azt mondtam.”
5. Tornamutatványokat: „Most nézd meg, hogy néz ki itt hátul a nyakad!”
6. Bőrön át táplálkozást: „Fogd be a szád, és edd meg a vacsorádat!”
7. Türelmet és kitartást: „Addig ülsz ott, amíg a spenót el nem fogy.”
8. Meteorológiát: „Úgy néz ki a szobád, mintha tornádó söpört volna át rajta.”

Süt a Nap	Azsiai ország	Kálium	Veszteség	Fogoly	Növény
Megfejtés (1)	Vége a nyitva tartásnak		Megfejtés (3)		
Sajnál		Férje			Földet forgat
	panyol focist	Talpára köti az ...laput.		Ívó	
	Megfejtés (2)			Publicisztikai műfaj	
Féi bors!		Hajó része		Schutzstaffel	
		Ellenálló viselkedés		Es	
Kiáltás					Ok!
Kevert ara!		Stroncium		Hímmemben 6 oroszul	
De		Lapos		Magtár	
	Madárhangot ad				
	Suli				
Utóirat		Helyes			No comment
életáni étkez szívesen		Igerag			
			Kezével búcsúzik		
			Az idő jele	Dehogy!	

Ebben a hónapban a megfejtés a farsanghoz kapcsolódó idézet Csokonai Vitéz Mihálytól. A megoldásokat 2013. február 10-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elektronikus levélcímünkre elküldeni: piarfutar@szepi.hu. Előző rejtvényünk megfejtése: „A Messiás boldogságot szokott hozni.” Stefanovits Pál Máté 7.a osztályos tanuló nyert pólót. A szerkesztőségben átveheti. Gratulálunk!

HASTA LA VISTA, BABY!

V E G K E P (P)

Köszönettel:
A szerk.

Piarista Bál

**2013.
február 9.
18 óra**

**Belépő:
4000 forint**

Talpalávaló: Happening Band

Tervezett program

18.15 Papp Attila igazgató megnyitó beszéde,
18.25 Atlasz Henrik SZMK elnök pohárköszöntője,
18.35 Vidám műsor, 19.15 Vacsora, 22.00 Tombola, 01.00 A bál zárása

